

Bortom statsvetenskapen

En normativ studie om global demokrati

Arne Forstenberg

Emil Nilsson

Abstract

Mänskligheten står inför stora globala utmaningar och för att lösa dem behöver vi samarbeta på nya sätt. Det internationella politiska systemet av idag är kaotiskt, underfinansierat och därmed inadekvat för uppgiften. Vår tids stora politiska paradox är att utmaningarna vi står inför i växande grad är globala, samtidigt som medlen vi har för att lösa dem i hög grad är nationella, svaga och ofullständiga. Den här normativa uppsatsen besvarar följande två frågeställningar: Hur bör en demokratisk världsordning se ut som kan lösa våra globala utmaningar? Hur löser vi klimatfrågan utifrån den ideala demokratiska världsordningen?

Fokus för analysen är hur den demokratiska globala styrningen borde se ut, snarare än på vilka förutsättningar och hinder som föreligger på vägen till global demokrati. Tre olika teorier används som grund för den normativa analysen: Robert Dahls demokratiteori, subsidiaritetsprincipen och Montesquieus maktodelningslära. En av slutsatserna som nås i uppsatsen är att om den ideala demokratiska världsordningen införs kan klimatfrågan lösas.

Nyckelord: Global demokrati, Klimatfrågan, Politiska paradoxen, Normativ teori
Antal ord: 9794

Innehållsförteckning

1. Inledning	5
1.1 Bakgrund	5
1.2 Problemformulering och syfte	6
1.3 Disposition	7
1.4 Avgränsningar	7
2. Metod och material	8
3. Teori	10
3.1 Demokratiteori	10
3.2 Subsidiaritetsprincipen	12
3.3 Montesquieus maktdelningslära	12
4. Analys	14
4.1 Upplysta medborgare	14
4.2 Globalt beslutsfattande	15
4.2.1 Utformning av den globala styrningen	18
4.2.2 Global rättsordning	20
4.2.3 Global finansstyrning	21
4.2.4 Global säkerhetspolitik	22
4.3 Lösa den politiska paradoxen - klimatfrågan	22
5. Slutsats	25

1. Inledning

Mänsklighetens överlevnad är hotad i den globaliseringens era som vi lever i. För att lösa de globala utmaningar vi står inför behöver vi samarbeta globalt. Det finns i praktiken två olika vägar att gå: antingen utvecklar vi nya former för mellanstatligt samarbete eller så skapar vi en överstatlig global världsordning. Det finns stora utmaningar med bägge dessa vägar, men en sak står säkert: Demokrati är idag den enda legitima styrelseformen. I den här uppsatsen kommer vi därför att undersöka hur en världsordning baserad på global demokrati bör se ut. "Antingen är demokratin global eller så är det inte demokrati." (Marchetti 2008, s. 1)

1.1 Bakgrund

Vi lever i en globaliserad värld... Ungefär så har tusentals texter inletts. Det är inte desto mindre sant för det. Globaliseringen består av en rad sociala processer inom områden som ekonomi, politik, kultur och miljö som förändrar vårt mänskliga samhälle och där nationalstaternas betydelse minskar (Steger 2009, s. 8-9). Den kanske viktigaste effekten av globaliseringen är vårt nya, globala, ömsesidiga beroende av varandra, det som med ett annat ord kallas interdependens. I dag kan alla människors beteenden och beslut påverka alla andra människors livsviktiga intressen, var de än befinner sig. Inte minst klimatfrågan har hjälpt oss att tänka globalt och inse civilisationens sårbarhet på den enda beboeliga planet vi har tillgång till (Singer 2003, s.28-29). Den liberala devisen om att vi får göra vad vi vill så länge det inte påverkar någon annans frihet ger oss inte längre vägledning för att fatta beslut. Vi är idag medvetna om att många naturresurser är ändliga och att vi påverkar andra varelsers livsbetingelser hela tiden bara genom att vara en del av dagens samhälle. Globaliseringen har förändrat vår syn på vad det är att vara en människa beroende av andra människor och hur vi också är beroende av naturen runtom oss.

Globaliseringen för med sig många positiva aspekter men har också inneburit att vi idag står inför stora globala utmaningar som ingen enskild stat kan lösa. Lászlo Szombatfalvy har beskrivit de fem huvudsakliga problemen: miljöförstöring, klimatförändringar, politiskt våld, fattigdom och befolkningstillväxten i sin bok: *Vår tids största utmaningar* (Szombatfalvy 2010). Det är naturligtvis väldigt svårt att göra riskbedömningar och prognoser för framtiden, men enligt vissa forskares bedömningar är det ungefär 50 % chans att den mänskliga civilisationen överlever det här århundradet (Held 2010, s 117-119).

Den demokratiska revolutionen innebar att människor inte längre kunde åberopa någon världslig eller gudomlig auktoritet för att lösa politiska utmaningar. Folket blev själv källan till auktoritet och legitimitet i politiken. Bortom nationalstaten räcker det inte att agera i folkens namn för att vi ska kunna tala om en demokratisk form av

representation. Vad som behövs är att agerandet är förankrat i jämlikhetsprincipen (se 3.1). (Riksbankens Jubileumsfond 2015, s 77-84)

I vår globaliserade tid påverkas vi i allt högre grad av beslut som vi inte haft något inflytande över. Internationella institutioner och transnationella aktörer får ofta kritik för sitt demokratiska underskott och bristen på transparens. Den ekonomiska globaliseringen har rusat fram och den politiska globaliseringen har inte hunnit med i utvecklingen (Stiglitz 2006, s. 21).

Det nuvarande systemet för att hantera globala risker skapades av segrarmakterna efter det andra världskriget. Världen såg mycket annorlunda ut då, likväl som de politiska utmaningar som man identifierade att de nya internationella institutionerna skulle hantera och lösa.

Detta system är idag kaotiskt, underfinansierat och inte längre adekvat att hantera 2000-talets problem och risker. I brist på bättre alternativ försöker därför politikerna lösa dagens problem med gårdagens verktyg, d.v.s. internationella förhandlingar som präglas av ömsesidig misstänksamhet och i alltför hög grad påverkas av nationella och kortsiktiga intressen. I dagens system utkrävs inget ansvar hos de nationella politikerna för att se till hela mänsklighetens bästa och de saknar också befogenheter att fatta och genomdriva beslut för lösning av globala utmaningar och risker. Därmed saknas en politisk ledning i världssamhället som kan hantera de globala utmaningarna på ett effektivt och rättvist sätt (Global Challenges Foundation 1).

David Held har skrivit många böcker och artiklar om vår tids stora politiska paradox. Det vill säga att de gemensamma frågor som vi måste ta itu med i allt högre utsträckning är globala samtidigt som medlen för att hantera dem är nationella och lokala, svaga och bristfälliga. Han menar att vårt politiska system präglas av en strukturell global sårbarhet (Held 2010, s. 15).

1.2 Problemformulering och syfte

Ovanstående bakgrund visar på vikten av att diskutera lösningar på den politiska paradoxen. Det handlar alltså om att skapa ett politiskt styrsystem som på ett effektivt och rättvist sätt kan hantera de viktigaste globala utmaningarna. Globala problem kräver globala lösningar som i sin tur kräver globala beslut och därmed globalt beslutande organ.

Efter att ha läst in oss på ämnet global demokrati och pratat med forskare har vi slagits av hur mycket som skrivits om förutsättningarna för, och svårigheterna med, att uppnå global demokrati, men hur lite som skrivits om hur den globala demokratin bör utformas. För att prata i grundläggande strategiska termer är det viktigt att skapa målbilden vi ska sträva mot för att sedan identifiera den bästa vägen för att nå dit. Därför har vi valt att skriva vår uppsats som en normativ studie. Syftet med vår studie är därför först att undersöka hur en rad nutida samhällsteoretiker skrivit om global demokrati. Utifrån vår analys av deras idéer har vi sedan för avsikt att visa på hur en global demokrati bör utformas och vilka konsekvenser denna nya världsordning får för vår förmåga att lösa de globala utmaningar som mänskligheten står inför. För att visa på hur vår demokratiska världsordning skulle fungera i praktiken ämnar vi därefter exemplifiera tematiskt genom att beskriva lösningen på klimatfrågan. Närmare bestämt avser vi besvara frågeställningarna:

- Hur bör en demokratisk världsordning se ut som kan lösa våra globala utmaningar?
- Hur löser vi klimatfrågan utifrån den ideala demokratiska världsordningen?

1.3 Disposition

Vi kommer att börja med en metoddel där vi diskuterar vårt normativa perspektiv och vilka krav det ställer på våra tankegångar och på vår uppsats i form av intersubjektivitet och extern giltighet. Sedan kommer vi att gå igenom de centrala teorier som fungerar som grund för mer eller mindre stora delar av vår globala styrning att stå på. Dessa är Robert Dahls demokratiteori, subsidiaritetsprincipen och Charles Louis de Secondat Montesquieus maktodelningslära. Efter detta följer analysen, som först kommer bestå av en diskussion kring vilka principer vår globala styrning ska bygga på, för att sedan beskriva mer konkret hur våra politiska institutioner ska se ut. Nästa del av analysen handlar om hur vi löser den politiska paradoxen genom att illustrera hur vi löser klimatförändringarna världen står inför. Avslutningsvis har vi slutsatser med en argumentation gällande varför vår idealsituation är eftersträvansvärd samt en diskussion om vikten av en normativ diskussion om global demokrati.

1.4 Avgränsningar

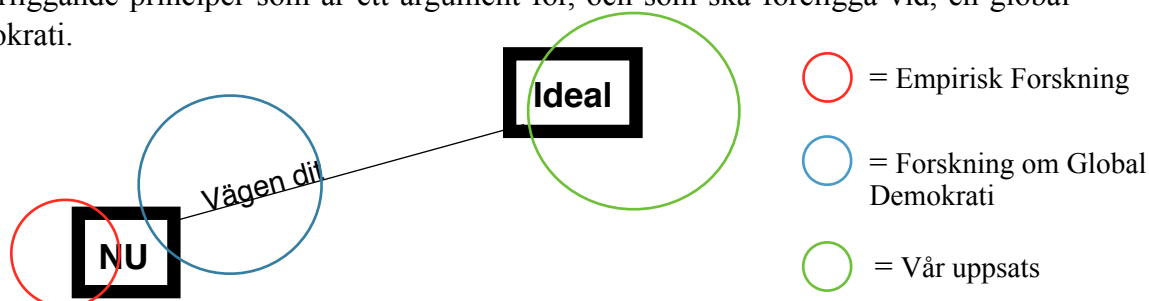
Vi är väl medvetna om att vi greppar över stora områden med denna uppsatsen. Att diskutera begrepp som demokrati, klimatförändringar och globalisering i en B-uppsats kan bli överväldigande, men för att det ändå ska bli fruktbart behöver vi tydliga avgränsningar. För den intresserade läsaren hänvisar vi till våra källor för mer ingående analys av olika begrepp och fenomen. Däremot är målet att detta inte ska behövas för att förstå vår uppsats. Det gäller för oss att kunna avsluta diskussioner i rätt tid, utan att utelämnat viktiga aspekter av en teori eller analys, eftersom vi har omfångsbegränsningar. Framförallt är det tre stora avgränsningar vi kommer göra. Vi kommer inte föra en diskussion huruvida våra teoretiska grunder är adekvata eller inte. De kommer istället vara grundantaganden vi gör, för att kunna lägga mer fokus på analysdelen av uppsatsen. Vi kommer heller inte föra en diskussion om hur man ska ta sig från den politiska styrning som finns i världen idag med FN o.s.v till den globala styrning som vi tänker oss. Vägen till global demokrati är inte det relevanta för oss i uppsatsen. Istället kommer vi beskriva vår idealsituation och de fördelar som blir en konsekvens av densamma. Det finns ett antal motargument mot införandet av en global demokrati, varav vi berör vissa. Vi kommer däremot inte föra en utförlig diskussion där vi bemöter de olika argumenten.

2. Metod och material

Vi kommer att använda oss av en normativ analysmetod för att besvara våra forskningsfrågor. Statsvetaren Björn Badersten har i sin bok *Normativ metod - att studera det önskvärda* visat på hur den positivistiska strömningen inom statsvetenskapen egentligen utgör en historisk parentes. Ur ett längre idéhistoriskt perspektiv "tillhör studiet av samhällets bör-frågor politilogins kärna" (Badersten 2006, s. 8). Normativ analys är ett uttryck för argumentation och problematisering gällande värdefrågor, d.v.s bör-frågor. Analyserna handlar ofta om hur begrepp såsom demokrati, jämlikhet, frihet eller rättvisa ska förstås, eller om huruvida olika handlingar är rätt eller fel, samt ett rättfärdigande för denna positionen (Badersten 2006, s. 8).

Precis som med all annan statsvetenskaplig forskning, gäller det att vi här kan visa på intersubjektivitet, d.v.s. att en utomstående person ska kunna förstå, följa och ges tillräcklig information för att kunna kritisera våra tankegångar och argumentation (Badersten 2006, s. 12). Detta uppnår vi om följdriktigheten i vår argumentation gör det möjligt för en annan människa att kunna dra samma logiska slutsatser som vi, förutsatt att de har samma information som vi har (Badersten 2006, s. 78). Inom normativa analyser finns det också krav på intern och extern giltighet, där intersubjektiviteten är en form av intern giltighet (Badersten 2006, s. 15). Extern giltighet handlar istället om att analysen ska vara relevant och rimlig. Här handlar det om att försöka koppla argumentationen till empiriska fakta, även om det finns ett värde i att hänge sig åt det utopiska (Badersten 2006, s. 169). Badersten diskuterar också att normativa analyser ska utgå och byggas runt normativa värden och ställningstagande kring dessa (Badersten 2006, s. 22). Vi har valt att skriva normativt just för att vi vill utgå från det utopiska, med förhoppningen om att vi genom att anlägga detta perspektiv dels kan komma med konkreta insikter samt även att inspirera andra att tänka i dessa banor.

Utifrån vår litteraturgenomgång inom området global demokrati är vår slutsats att det råder en brist på normativa analyser över hur en demokratisk världsordning bör utformas. Istället fokuserar forskare på den komplexa vägen dit eller på vilka underliggande principer som är ett argument för, och som ska föreligga vid, en global demokrati.

Den forskare som vi har tagit mest inspiration från är Raffaele Marchetti, på grund av att han har utvecklat en normativ teori om global demokrati och vi anser honom vara ledande inom detta forskningsområde. Vår uppsats kan därför ses som en vidareutveckling av hans tankar och har ambitioner att ge ett konkret bidrag till hur en global demokrati bör se ut, även om vi också har vissa underliggande principer. Vi

hoppas kunna inspirerar andra att tänka i termer av global demokrati genom denna uppsats. De författare vi har läst bildar något av en sluten cirkel, där många refererar till och är upplärda av varandra. Förhoppningsvis kan vi bidra till diskussionen med några nya perspektiv och tankar.

3. Teori

Vi kommer nu att presentera de teorier och principer som ligger som grund för mer eller mindre stora delar av hur vår idealsituation ser ut. Här kommer vi inte att diskutera hur vi applicerar dessa på global nivå, utan snarare ge en deskriptiv bild av teorierna med viss diskussion kring dem.

3.1 Demokratiteori

Eftersom den globala världsordning vi kommer att presentera, bygger på och uttrycker sig genom demokrati och den demokratiska processen, måste vi fastställa vilken demokratiteori vi utgår från. Detta är en uppgift som man kan spendera en hel forskningskarriär på, vilket gör att vi måste vara selektiva med hur mycket fokus vi lägger på detta. Vi har därför valt att använda oss av Dahls kända tankar om demokrati som en process. Dahl är en av världens mest framstående demokratiteoretiker och blir frekvent refererad till av andra demokratitänkare såsom David Held och Daniele Archibugi (se Held 1987, 2010 samt Archibugi 2008). Hans tankar har legat som grund för mycket vetenskaplig diskussion gällande demokrati och känns därför som en adekvat grund för oss att stå på gällande demokratiteori. För att förtydliga så mycket som möjligt kommer vi ta upp de fem kriterier för demokrati som Dahl förespråkar och diskutera dessa. Dahls fem kriterier är:

- *Effektivt deltagande*: Detta kriterie handlar först och främst om politisk delaktighet och om hur detta dels är en rättighet för varje medborgare, men också ett verktyg för säkerställandet av en korrekt preferensinsamling. Varje medborgare bör ha möjlighet att uttrycka och argumentera för sitt personligt föredragna beslut gällande en viss politisk fråga. Kriteriet innebär att medborgarna bör ha rättigheter att få komma till tals och på så sätt påverka dagordningen för beslutsfattarna. (Dahl 1989, s. 170)

- *Röstjämlighet*: Här utgår Dahl från att aggregerandet av preferenser genom röstningen som sker, inte får ge större värde till den ena preferensen över den andra. Enklare uttryckt så betyder detta att varje röst är värd lika mycket gällande det slutgiltiga beslutet i en fråga. Dahl menar också att det beslut som tas endast ska grunda sig i resultatet av denna preferensaggregation d.v.s. det ska inte finnas några andra faktorer som ligger till grund för det slutgiltiga politiska beslutet, utan endast det som beslutas av de som röstar. (Dahl 1989, s. 171-173)

- *Upplyst förståelse*: Grundtanken med detta kriterie är att varje medborgare ska ha möjlighet att ta politiska beslut och skapa politiska åsikter utifrån korrekt information om vad som föreligger och eventuella konsekvenser. Medborgare ska också ha tillräcklig kompetens för att kunna avgöra vad som ligger i hans eller hennes personliga intresse, eller i det allmännas intresse (Dahl 1989, s. 175). I den komplexa värld vi lever i idag, ställer det här kriteriet höga krav på utbildning och tillgång till information.

- *Kontroll över dagordningen hos folket*: Folket, eller demos som är det begrepp Dahl använder sig av, ska ha auktoriteten att avgöra vilka som tar besluten och även ha auktoritet att utkräva ansvar av beslutsfattarna. Folket ska vara kapabla till (vilket de förhoppningsvis är genom uppfyllandet av det förra kriteriet) och ha möjlighet att även delegera auktoritet. Misslyckas man med att skapa dessa möjligheter för medborgarna så misslyckas man också mer eller mindre med att uppfylla det första kriteriet (Dahl 1989, s. 178-179). För att kriteriet om *kontroll över dagordningen* ska uppnås ställs det höga krav på de institutioner som verkar i det politiska rummet.

- *Allomfattande medborgarskap*: Medborgarskapet ska tillfalla alla människor inom sammanslutningen som uppfyller vissa krav. Dahls krav här är att medborgarna ska vara vuxna och inte vara mentalt handikappade. Givetvis är det diskutabelt vilka krav som avgör vem som är medborgare och hur man avgör vem som är en del av demos (Dahl 1989, s. 203).

Dahl menar att dessa kriterier, som han hävdar är ideal (Dahl 1989, s. 169), är det som behövs för att uppnå en demokratisk process. Kriterierna i sig säger dock ingenting om varför dessa ideal ska eftersträvas utan Dahl diskuterar istället varför demokrati ska strävas efter utifrån vilka fördelar det leder till. Det första är att demokrati leder till största möjliga frihet. Den demokratiska processen har ett antal inneboende rättigheter som är en konsekvens av processens konstruktion, exempelvis yttrandefrihet. Demokrati ger också möjlighet till frihet genom självbestämmande, eftersom man är med och bestämmer (direkt eller indirekt) om vilka lagar som styrs (Dahl 1989, s. 138-142). Nästa fördel är att demokratin gynnar den mänskliga utvecklingen rörande ett visst antal egenskaper, exempelvis ansvar för sina handlingar och att kunna ta till vara på sina egna intressen. Sådana egenskapers utveckling frodas i en demokrati, vilket givetvis är något önskvärt (Dahl 1989, s. 143-144). Den sista fördelen är att demokratin helt enkelt är det bästa systemet för att ta vara på medborgarnas intressen, eftersom det finns ett forum för dessa intressen att uttryckas i och influera politiska beslut som påverkar det vardagliga livet (Dahl 1989, s. 148). Dessa fördelar, tillsammans med grundantagandet om en inneboende jämlikhet eller lika hänsyn till intresse mellan människor gör att demokrati är det bästa möjliga politiska systemet (Dahl 1989, s. 131-133). Det ska noteras här att enligt den presentation som vi har givit, så ses demokrati som något med ett instrumentellt värde, d.v.s att värdet i demokrati är att de leder till dessa fördelar. De fördelar som Dahl listar, leder också till att vi uppnår det som Lewin kallar politikens värdenorm, politisk jämlikhet (Lewin 2014, s. 131) vilket vi anser har intrinsikalt värde, d.v.s att det är gott i sig själv, oberoende av dess konsekvenser.

Dahl skriver själv att hans diskussion om demokrati bygger på demokratin som ett ideal, och att detta ideal mycket väl aldrig kan uppnås till fullo (Dahl 1989, s. 183). Däremot betyder inte detta att vi inte bör sträva efter det, vilket vi kommer försöka göra i den här uppsatsen. I vår analys gäller det för oss att visa att vår globala demokrati uppfyller de kriterier som Dahl ställer på ett demokratiskt system. Detta kommer vi göra genom att forma politiska institutioner på ett sätt som kan tillfredsställa kriterierna. Om vi inte lyckas med detta så fallerar delvis vårt resonemang, eftersom vår globala demokrati då inte kan anses vara fullt demokratisk. Om vi lyckas med det däremot, är inte bara vår globala styrning demokratisk, utan vi anser också att den då rimligtvis kommer leda oss mot de fördelar som Dahl menar att den demokratiska processen har.

3.2 Subsidiaritetsprincipen

Såsom subsidiaritetsprincipen brukar användas, är det en princip som handlar om hur auktoritet bör delegeras gällande beslutsfattande mellan högre och lägre nivåer (Cahill 2017, s. 203). Principen används mycket inom EU, där de högre nivåerna är EU med dess institutioner och de lägre nivåerna är nationalstater, regioner och kommuner. Med hjälp av principen avgör man i vilken instans en politisk fråga bör beslutas, utifrån kriteriet att man ska uppnå målet så effektivt som möjligt. Målet är att kunna ta ett beslut på så låg nivå som möjligt, för att beslutet ska komma så nära medborgarna som möjligt (Marchetti 2008, s. 88). Det finns en akademisk debatt gällande hur principen egentligen kan och bör kategoriseras. Dels finns det en debatt om principens natur, huruvida det är en regel, en princip eller ett politiskt rättesnöre (Cahill 2017, s. 202). Den andra debatten handlar om huruvida principen huvudsakligen hjälper nationalstaterna att behålla sin suveränitet, eller om den förstärker den federalistiska ådran i EU (Cahill 2017, s. 203). Tvetydigheten hos principen kan bli problematisk eftersom olika syn på den kan leda till att vår analys upplevs annorlunda beroende på vilken ställning man tar. Som tur är finns det ett uttalande från Jean-Claude Juncker som ger en bra bild av hur vi ser på principen: “in applying the principle of subsidiarity... [we must] ensure that the European Commission - and the European Union - concerns itself with the really major European issues instead of interfering from all angles in every detail of people’s lives” (Juncker citerad av Cahill 2017). I vår analys kommer subsidiaritetsprincipen vara av denna natur i kombination med tanken om att man ska nå de politiska målen på bästa möjliga sätt, men EU kommer bytas ut mot den globala politiska styrningen. För oss innebär subsidiaritetsprincipen att besluten förs ner så nära medborgarna som möjligt och skapar förutsättningar för att politiken ska nå sina mål på bästa möjliga sätt. Detta tillsammans med att den går att använda som ett verktyg för att motverka maktmissbruk gör att vi ser den som en central del av vår globala styrning.

3.3 Montesquieus maktdelningslära

En av riskerna med att ha en global styrning, är att konsekvenserna av att styrningen tar en auktoritär riktning skulle kunna bli ödesdigra. Detta är ett vanligt motargument mot ett världsparlament (Tännsjö 2008, s. 126). För att motverka denna risken kommer vi använda oss av Montesquieus maktdelningslära. Montesquieus mål med denna teori beskrivs i mångt och mycket genom ett citat: “För att makten inte ska kunna missbrukas, ligger det i sakens natur att makt måste hejda makt.” (Montesquieu 1757, s. 110). Maktdelningen som Montesquieu förespråkar är en uppdelning mellan tre instanser, den lagstiftande, den verkställande och den dömande. Alla dessa tre makterna finns i alla politiska system, men problemen uppkommer när de ligger hos en och samma auktoritet, och kan då leda till despoti. Vikten av att dela på den lagstiftande och den verkställande makten ligger i att förhindra att en auktoritet stiftar tyranniska lagar som samma auktoritet sedan kan verkställa med tyranniska medel. Detta undkommer man genom att den verkställande makten, förutom att vara skild från den lagstiftande, också har någon form av vetorätt mot den. Den dömande makten måste också vara skild

från de andra två, eftersom om denna makt ligger hos samma person/personer skulle domaren också bli lagstiftare vilket skulle göra det hela väldigt godtyckligt, eller så skulle domaren bli verkställande vilket skapar en stor risk för förtryck. Det absolut viktigaste för att hålla dessa makterna isär, är att de politiska ämbetsmännen endast får tillhöra en av makterna. Om en person är del av två eller tre av makterna, betyder det att makten här inte är delad utan är en och samma makt. (Montesquieu 1757, s. 111-118)

Montesquieu diskuterar också vilka personer som bör vara del av de olika makterna. Den lagstiftande makten anser han tillhör folket, men eftersom folket inte alltid är kapabelt att ta beslut gällande komplexa frågor, samt alla logistiska problem det medför med direktdemokrati, ska istället den lagstiftande makten styras av representanter för folket. Denna tanke kommer vi utveckla i analysen. Den verkställande makten bör enligt Montesquieu endast bestå av en person, eftersom detta leder till högsta möjliga effektivitet. Här uppkommer dock problem för oss eftersom vi kommer förespråka parlamentarism. Vår verkställande makt kommer därför inte följa Montesquieus rekommendationer fullt ut. Den dömande makten bör bestå av människor från "folkförsamlingen" (Montesquieu 1757, s. 113) som innehar ämbetet under en kortare tidsperiod. Fördelen med detta är att lagen inte kopplas till något speciellt yrke, utan att det är lagen i sig som blir hotfull (Montesquieu 1757, s. 113-116). Detta är också en intressant tanke som vi kommer utgå ifrån i analysen, däremot finns det ett problem med att det krävs utbildning för att förstå komplexiteten i lagarna. Vi kommer att använda oss av Montesquieus tankar för att skapa en maktdelning på global nivå som förhindrar framkomsten av tyranni.

4. Analys

Tiden har nu kommit för oss att presentera hur vår ideala version av hur en global demokrati bör vara ordnad. Detta kommer bli vårt svar på hur man ska tampas med de globala problem som finns i den värld vi lever i idag (se 1.2). Vi tänker oss en global federalistisk styrning genom demokratiska institutioner på flera nivåer, med ett globalt parlament som den högsta. För att komma fram till detta har vi använt oss av det som vi tycker är relevant hos andra forskare, samtidigt som vi har försökt komma med egna bidrag och argumenterar för dessa.

För att följa de riktlinjer som Badersten ställer upp gällande normativa analyser (se 2) vill vi här också presentera de värdeantagande som vår uppsats på många sätt bygger på, nämligen att mänsklig välfärd är något som bör strävas efter. Vi ser här välfärd som chansen för överlevnad och möjlighet till utveckling. En av fördelarna med demokrati är att den är överlägsen andra styrelsesätt när det gäller att maximera välfärd och ses därför som det är den enda legitima styrelseformen. Givetvis kan en lång diskussion föras här gällande korrektheten i detta värdeantagande, men *prima facie* känns det som en rimlig utgångspunkt. En vidareutveckling av denna diskussion förlägger vi istället till en kommande C-uppsats på filosofiska institutionen.

4.1 Upplysta medborgare

En nyckelfaktor för vår globala världsordning är att tillfredsställa Dahls kriterie om *upplyst förståelse*, eftersom all makt utgår från folket. Detta vill vi göra genom något som vi kallar global public service, vilket är ett medel för att säkerställa att medborgarna i världen får möjlighet och kapacitet till att göra informerade val. Optimalt sett bör detta infinna sig redan innan man etablerar det globala parlamentet. Här tillkommer en viss problematik rörande hur detta ska ske. För vårt arguments skull kommer vi förutsätta att så sker, och problematiken gällande hur man tar sig dit får bli föremål för en annan uppsats. Problemet med hur global media och informationsspridning ser ut idag, är att den är ohållbart ojämlig. Information från mediekonglomerat, företrädesvis i västvärlden, når ut till stora mängder människor och är verksam på global nivå, samtidigt som media från andra delar av världen endast får regional spridning (Hafez 2007, s. 120). Detta leder till ett snedvridet agendasättande, där ett antal mäktiga individer bestämmer vilken information som får spridning. Just medias förmåga att skapa en agenda är en av dess viktigaste egenskaper, och detta gör det än mer viktigt att ha ett mediealternativ som strävar efter objektiv informationsspridning.

Idealet om *upplyst förståelse* uppnår vi främst på tre sätt: transparens, informationsspridning och utbildning. Transparens innebär bland annat en form av offentlighetsprincip, som leder till att politiska beslut eller processerna bakom dem är tillgängliga för alla medborgare. Global public service ska se till att denna information

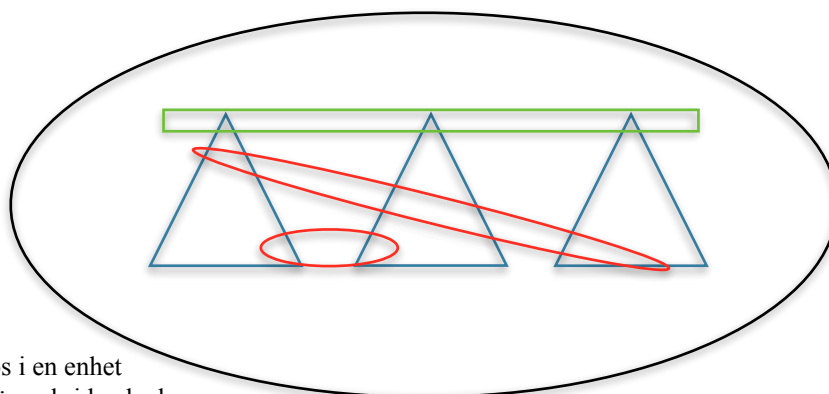
finns tillgänglig. Informationsspridningen består av ett antal olika medier såsom TV-kanaler eller radiokanaler som har som uppgift att ge en objektiv bild av världen ur ett globalt perspektiv. Den enda agenda som dessa kanaler ska följa är att ge medborgarna så korrekt information om hur något föreligger, som möjligt. Detta betyder alltså att de ska vara fria från politiska åsikter och enskilda intressen, och endast ha objektiv informationsspridning som mål. Att denna information ska bli tillgänglig för alla världens medborgare är inte ett problem med tanke på digitaliseringen. Som en del av denna informationsspridning ska det också finnas en global form av den statistiska centralbyrån som samlar in officiell statistik, vilket gör det lättare att avslöja lögnen som florerar i samhället. Avslutningsvis ska den globala styrningen investera i utbildning för alla världens medborgare. Denna utbildning utförs lokalt, men ska ha en gemensam global studieplan gällande relevanta läromål för att skapa liknande förutsättningar för alla medborgare att ha möjlighet och kompetens att göra informerade val.

4.2 Globalt beslutsfattande

En av grunderna i all demokrati, global såväl nationell, har att göra med hur man avgör demos, d.v.s vilka människor som är medborgare och på så sätt har något att säga till om gällande den politiska styrningen. Kriteriet om *allomfattande medborgarskap* som Dahl diskuterar är hans version av hur man ska se på denna demokratiska hörnsten. Dahl använder sig här av ordet sammanslutning för att benämna den avgränsade del av världen eller samhället som en person är medborgare av och har politisk påverkan på. Eftersom Dahl skrev detta under sent 1980-tal så känns det rimligt att anta att han med sammanslutning först och främst avsåg nationalstaterna. Det gäller däremot för oss att visa hur vi kan uppfylla detta kriterie samtidigt som vi anpassar det till den globala arenan som finns idag. David Held diskuterar hur man ska anpassa medborgarskapet för att det ska vara legitimt i dagens värld. Syftet med ett medborgarskap är att ge individer rättigheter och skyldigheter gällande självstyre och personlig utveckling. På så sätt är dagens medborgarskap bristfälligt eftersom det inte tillåter självstyre gällande de globala faktorer som påverkar oss (Held 2010, s. 143-144). Ett belysande exempel på detta är klimatfrågan, där beslut tas av medborgare i olika nationalstater som sedan påverkar liv hos människor i andra delar av världen. Klimatförändringarna kommer påverka människor i de fattiga delarna av världen mest, samtidigt som det är människor i de rika delarna av världen som bär störst ansvar för förändringarna (Held 2010, s. 158-159). För att komma till rätta med detta bör vi helt enkelt ha ett globalt demokratiskt system där de som berörs av ett politiskt beslut faktiskt ska vara delaktiga i beslutet. Samtidigt ska inte heller besluten som tas vara påverkade av individer vars liv inte berörs av de politiska frågorna det rör sig om, vilket också är ett av demokratins viktiga antaganden (Dahl 1989, s. 168). Vi kommer här, likt Held (se Held 2010), skapa ett globalt demokratiskt system med flera nivåer för beslutsfattande, för att på så sätt säkerställa att de påverkade individerna blir delaktiga. En positiv konsekvens av detta är också att vi kommer uppfylla Dahls kriterie om *effektivt deltagande*. Vi ser framför oss en global demokrati med styrning på fyra olika nivåer, där den högsta nivån är global, och den lägsta är lokal. Längre fram kommer vi diskutera hur förhållandet mellan de olika institutionerna kommer se ut.

Nästa uppgift blir att visa hur vi avgör vilket demos som ska besluta i vilka frågor, samt att visa hur denna uppdelning blir legitim. Vi förkastar tanken på att utgå från dagens nationalstater och hämtar från ett citat av Johan Galtung: “To base global democracy on states alone is like basing domestic democracy on the nobility alone” (Galtung 2000, s. 147). Ett möjligt angreppssätt gällande indelning drar åt det elitistiska hållet, genom att låta experter eller personer med makt och kunskap helt enkelt dela in människor i de olika sammanslutningar som de anses tillhöra, och på så sätt ge dem möjlighet att påverka i de instanser de är en del av. Denna lösningen kan kännas tilltalande på grund av förenklingarna som sker rent praktiskt gällande svårighetsgrad och effektivitet. Däremot är den inte tillfredsställande ur en rad andra aspekter. Anledningen till detta hittar vi hos den italienska forskaren Raffaele Marchetti, samt i vissa delar av Dahls demokratiteori. En av fördelarna med demokrati är att den är överlägsen andra styrelsesätt på att maximera välfärd. Framförallt skapar den möjlighet att generera välfärd genom valfrihet (Marchetti 2008, s. 80). Om då det sitter ett antal eliter och delar in människor i olika demos, inskränks denna valfrihet som både är en grund för, och konsekvens av, ett komplett demokratiskt system. Den metod vi anser är mest legitim för att skapa demos och ändå upprätthålla tanken om valfrihet, är självexkludering.

Självexkludering, som Marchetti skriver om, är ett system för att förhindra politiskt uteslutande. Enda sättet att göra detta är genom att ha ett allomfattande system, bestående av världens medborgare, som kan avgöra vilka frågor som ska avgöras på de olika politiska nivåerna, samt vem som ska ha möjlighet att uttrycka sina åsikter på de respektive nivåerna. Med detta lyckas vi också uppfylla Dahls krav om *allomfattande medborgarskap* på global nivå. Det globala parlamentet ska dra gränser för vad som beslutas var och av vem. I förlängningen betyder detta att det är världens medborgare som beslutar om dessa frågor. Tack vare detta får individer själva avgöra vilka frågor som påverkar deras liv och risken för politiskt uteslutande minskar. Betyder detta att alla ska vara med om bestämma om allt? Nej, för med detta system så skapar man en legitim form av politiskt uteslutande, nämligen självexkludering. Genom att individer själva får dra politiska gränser mellan de olika nivåerna, drar man också gränser för sig själv. På den globala nivån finns givetvis ingen uteslutning, men genom att avgöra vilka sammanslutningar eller enheter som man tillhör, avgör man på samma gång vilka man inte tillhör, och exkluderar på så sätt sig själv från beslutsfattande inom dessa enheter. (Marchetti 2008, s. 78-81)

Trianglar: Demos i en enhet
 Ellipser: Enhetsöverskridande demos
 Rektangel: Global representation
 Stor ellips: Global demos
 (Marchetti 2012, s. 25)

Hur dessa enheter ser ut är inget som vi kommer gå vidare in på, utan vi nöjer oss med att säga att det ska finnas en global styrning som högsta instans och en lokal styrning som lägsta. Det kan mycket väl vara så att de nya enheter som bildas inte har någon slags likhet med dagens sammanslutningar som nationalstater, kommuner eller EU, vilket mycket väl kan vara önskvärt. Vilka enheter som faktiskt uppstår är inte för oss det centrala, det viktigaste är att de är en konsekvens av världsmedborgarnas preferenser. Vi vill heller inte gå in på kring vilka krav som bör finnas för att tillhöra ett demos. Man skulle här kunna tänka sig bostadsort, ursprung eller där man betalar skatt som rimliga anspråk för att tillhöra demos. En för lång diskussion av detta är dock onödig p.g.a dess spekulativa natur, och därför nöjer vi oss med att säga att om självexkluderingen föreligger, så är besluten legitima. Denna diskussion går också hand i hand med ett annat rimligt krav på den globala demokratin, nämligen att den ska vara önskvärd av majoriteten av befolkningen, och på så sätt vara möjlig att införliva demokratiskt (Tännsjö 2008, s. 69). Att individer själva får avgöra gränsdragningarna för sitt eget beslutsfattande, är ett steg i denna riktning.

För att undvika praktiska problem gällande förhållandet mellan de olika nivåerna av global styrning gäller det att ha tydliga riktlinjer för hur detta förhållande bör se ut. Det globala parlamentet ses som den högsta auktoriteten och har som viktigaste uppgift att delegera ansvar för beslutsfattande mellan de olika nivåerna (Marchetti 2008, s. 88). Här ser man också hur självexkluderingen ser ut rent praktiskt. Genom att det globala parlamentet, som är representativt för världsmedborgarnas preferenser, delegerar auktoritet, har varje individ själv varit med i processen som avgör vilka demos som man är inkluderad i respektive exkluderad från. Hur denna delegering ska se ut baseras på två begrepp, nämligen subsidiaritetsprincipen (se 3.2) och överordning. Subsidiaritetsprincipen är viktig för att den dels ger individerna så stor roll som möjligt i beslutsfattandet gällande frågorna som berör dem samt för att underlätta ansvarsutkrävandet (vilket vi kommer diskutera vidare längre ner). Principen är också ett verktyg för att uppnå de politiska målen på bästa och mest effektiva sätt. Genom att minska omfattningen av politiska processer där detta är möjligt uppnår man målet på bästa sätt. Principen som medel får här aldrig överskugga målet, utan om det är lättare att uppnå målen i en högre politisk instans, så ska beslutet ligga där (Marchetti 2008, s. 88-89). Viktigt att ta fasta på är dock tanken om att alla som påverkas av ett beslut ska ha något att säga till om i frågan. Det gäller att undvika att använda subsidiaritetsprincipen för frikostigt, eftersom det kan hämma denna grundbult för den globala demokratin.

Med överordning menar vi att institutionerna ingår i en hierarki. Längst upp i hierarkin är det globala parlamentet som är överordnad de andra tre, nästa nivå är överordnad de två under sig o.s.v. Överordningen är viktig eftersom det ger det globala parlamentet auktoritet gällande att besluta om dispyter om implementerandet av subsidiaritetsprincipen. Det globala parlamentet kommer med generella riktlinjer för var olika politiska beslut ska hamna inom den politiska hierarkin. Men om frågan anses vara av vikt för fler människor än de som ingår i den tilldelade enheten, finns det möjlighet att flytta den politiska frågan till en annan instans, eller att temporärt sammanfoga två eller flera enheter gällande denna specifika frågan. Beslut om detta kan däremot endast tas av en institution högre upp i hierarkin. Marchetti har här en tanke om övergripande riktlinjer som kan sammanfattas med att de vars liv och möjligheter påverkas av ett beslut, ska få influera beslutsprocessen (Marchetti 2008, s. 88). En andra aspekt av överordningen är att ett bestämmande hos en instans inte får vara oförenligt

med ett beslut som har tagits hos en högre instans. Detta krav tillsammans med möjligheten av att sammanfoga olika enheter temporärt, leder till att vi undkommer problemet med att de som påverkas av en fråga inte får möjlighet att influera beslutsprocessen.

Det finns även andra ansvarsområden, utöver delegering av beslutsfattande, som bör ligga hos den globala styrningen. Detta är något vi kommer återkomma till. För tillfället har vi en viktigare uppgift. Om den globala institutionen legitimt ska kunna införliva det som vi har skrivit ovan, gäller det att vi kan utforma den på ett sätt som tillfredsställer de demokratiska kriterierna, samtidigt som den *de facto* representerar viljan hos världens medborgare. Lyckas vi inte med detta så faller en viktig premiss hos många av våra argument.

4.2.1 Utformning av den globala styrningen

Torbjörn Tännsjö diskuterar i sin bok *Global Democracy: The Case for a World Government* vilka egenskaper en demokrati ska ha för att den ska representera folket på ett adekvat sätt. Hans huvudsakliga argument är att metoden för att aggregera preferenser och ta politiska beslut måste gå till på ett sådant sätt så att det faktiskt är majoritetens vilja som kommer till uttryck genom politiken. Han menar att majoritetens vilja uppnås genom ett stringent proportionellt system utefter vilka preferenser som världens medborgare har. Det mer radikala sättet att uppnå majoritetens vilja är att göra ett statistiskt urval av medborgarna i förhållande till preferensernas spridning och låta dessa ta beslut. Ett mer moderat förslag är ett representativt system som uppfyller kravet på proportionalitet (Tännsjö 2008, s. 69-74).

Precis som med Dahls demokratiteori, är det ett ideal som Tännsjö beskriver, och precis som med de flesta ideal är de kanske ouppnåeliga, men ändå värda att sträva emot. Vi vill ha ett system som i så hög grad som möjligt uppfyller kravet om proportionalitet, samtidigt som det ger möjlighet till ett tydligt ansvarsutkrävande av beslutsfattarna. Vi tänker oss en federalistisk organisation, d.v.s en överstatlig institution som har auktoritet över institutionerna längre ner i hierarkin (Archibugi 2008, s. 103-109). De lägre nivåerna i systemet har ingen suveränitet gentemot det globala parlamentet, men har suveränitet neråt i hierarkin. Det positiva med detta är att det globala parlamentet får möjlighet att utföra förändring å de globala medborgarnas vägnar, utan att bli hämmade av olika regionala eller nationella makter som vill driva sin agenda. Vi tänker oss att det globala parlament ska uppfylla Tännsjös krav på proportionalitet och tillåta ansvarsutkrävande. Dessa två krav medför att vi utesluter en form av styrning, nämligen att ha majoritetsval i enmansvalkretsar såsom i Storbritannien och USA, eller som Tännsjö uttrycker det, en elitistisk styrning. Här finns det ett demokratiskt krav på hur man kommer fram till vem som ska styra, men efterföljande beslut som tas av politikerna är inte något som förankras hos medborgarna. Politikerna styr medborgarna istället för tvärtom (Tännsjö 2008, s. 75-76). Ett annat problem är att många röster helt enkelt inte blir räknade i slutändan, vilket gör att graden av representativitet minskar. Givetvis finns det stora förhoppningar till ett effektivt ansvarsutkrävande i denna form av styrning, men de väger inte upp problemen med representation.

Vi anser att det globala parlamentet bör bestå av flera politiska partier. Dessa politiska partier ska kandidera med ett globalt partiprogram som inriktar sig på de

områden som det globala parlamentet ska besluta om. Partierna ska vara globalt omfattande i den mån att de tillåter medlemskap från alla medborgare världen över och deras politik ska rikta sig till alla medborgare. Förhoppningen och tron är därigenom att partierna kommer inrikta sig mer på ideologiska ståndpunkter istället för etniska eller geografiska, d.v.s att politiken trumfar nationalismen. Detta är positivt eftersom det minskar risken för majoritetens förtryck över minoriteten eller tvärtom. Andreas Bummel anser också att det är troligt att denna förskjutning kommer ske i ett globalt parlament (Bummel 2010, s. 14-15). Politikerna som ingår i dessa globala partier får inte vara inblandade i några av de lägre nivåerna av den demokratiska styrningen. Man kan alltså inte sitta som beslutsfattare på den lokala nivån och ha en plats i det globala parlamentet, utan man håller sig endast till en av nivåerna. Anledningen till detta är att det minskar risken för lokala eller regionala intressen att påverka agendan hos den globala styrningen. Det globala parlamentet och de politiker som sitter i det ska endast ha världen i sin helhet och alla medborgare som mandat för sitt arbete.

Vi förespråkar ett valsysteem som inom rimlighetens gränser är så proportionellt som möjligt, eftersom detta leder till högre grad av representation. Det är problematiskt om stora grupper i världen inte känner sig representerade. Å andra sidan måste parlamentet kunna fungera i det vardagliga arbetet och upprätthålla en viss effektivitet, så därför bör det finnas en spärr för att komma in till parlamentet. Denna spärr har vi satt till 1 %, vilket vi anser är någon slags medelväg. Med en 1 %-spärr kommer ändå relativt små partier kunna få mandat i parlamentet, samtidigt som man förhindrar en enorm mängd partier vilket försvårar ansvarsutkrävandet. Som komplement till det globala parlamentet föreslår vi ett inslag av direktdemokrati i form av folkomröstningar gällande de absolut viktigaste frågorna, där kravet på representativitet är som högst. På så sätt hoppas vi komma runt den inskränkning på representationen som kommer av att vi har en spärr. Det finns dock vissa villkor som bör vara uppfyllda innan en folkomröstning sker. Först och främst ska Dahls demokratikriterie om upplyst förståelse var uppfyllt (se 4.1), vilket gör att medborgarna har förmåga att förstå konsekvenserna av olika val och vilka scenarion som kan uppstå. För det andra ska alternativen som går att välja inte vara alltför komplexa, av samma anledning som det första villkoret, för att underlätta för medborgarna att förstå konsekvenserna. Det gäller att vara restriktiv med användandet även om det kommer vara ett viktigt verktyg. Folkomröstningar kommer kunna initieras både av parlamentet själva, men även av världens medborgare. På så sätt blir folkomröstningarna ytterligare ett alternativ för att utkräva ansvar av politikerna. Givetvis så gäller Dahls princip om *röstjämlighet* både i valen till parlamentet och i folkomröstningarna. Något annat som måste bestämmas är om det bör finnas begränsningar i ålder för vem som får rösta. Å ena sidan bör man ha rätt att uttrycka sin åsikt i frågor som påverkar en, vilket talar för en låg åldersgräns eftersom många globala problem har långtgående konsekvenser. Å andra sidan måste man vara tillräckligt självständig för att kunna ta autonoma beslut. Om man inte tar hänsyn till detta kommer det bara leda till att föräldrar med många barn får fler röster, vilket går emot vår demokratiteori. Med tanke på detta har vi valt att sätta åldersgränsen till 18 år. Vi ser dock att man kan experimentera med denna ålder i de lägre politiska nivåerna, och att åldersgränsen på sikt kan ändras av medborgarna själva.

Hur får vi då ett tydligt ansvarsutkrävande av beslutsfattarna? Här tänker vi oss framförallt att nyckelordet är transparens (se 4.1). Med tanke på att spärren är så låg som 1%, kommer det sannolikt inte bli något majoritetsstyre i parlamentet. Detta kommer leda till en politik som präglas av kompromisser i beslutsfattandet, vilket

riskerar att göra ansvarsutkrävandet luddigt eftersom partier helt enkelt kan skylla på att de var tvungna att kompromissa. För att komma undan detta problem ska alla beslut och omröstningar som tas av parlamentet vara transparenta, i den mån att det som varje politiker i parlamentet röstar i en fråga ska vara öppen och tillgänglig information för alla. Detta i kombination med att partierna helt enkelt får stå för de kompromisser som tas, gör att problemet med ansvarsutkrävande löser sig till viss del. Tack vare detta uppfyller vi också Dahls demokratikriterie om kontroll över dagordningen hos folket.

För att undvika risken för tyranni vill vi ha en viss maktindelning på den globala nivån, inspirerade av Montesquieus maktindelninglära. Parlamentet kompletteras av en global regering, en global domstol samt en global konstitutionsdomstol. För att koppla till Montesquieu så är parlamentet den lagstiftande makten, regeringen den verkställande makten och de båda domstolarna de dömande makterna. Eftersom vi förespråkar parlamentarism, ser vi dock inte samma behov av att skilja på den lagstiftande och verkställande makten och frångår här Montesquieus idéer delvis. Vi anser att regeringen ska ha stöd i parlamentet, utan att för den sakens skull kunna använda makten på ett förtryckande sätt. Men eftersom parlamentet är folkets representanter, är det viktigt att den avgörande beslutskraften ligger här, vilket gör att vi väljer att bortse från den vetorätt för den verkställande makten som Montesquieu diskuterar. Kontrollen över parlamentet ska istället ske genom de båda dömande makterna, vilket bör räcka. Konstitutionsdomstolen ska värna om den konstitution som skrivs när den globala styrningen inrättas. Vi kommer här inte att gå in på exakt vad som ska stå i konstitutionen, men den kommer bestå av lagar som har till uppgift att bevara den demokratiska ordningen, värna om grundläggande rättigheter och förhindra en ökning av makt hos någon av institutionerna (Berg 2008, s. 127). Den bebländar sig inte i enstaka politiska beslut, utan finns bara där som en garanti för att förhindra att icke-demokratiska förändringar sker. Hur den "vanliga" domstolen ser ut kommer dock diskuteras i nästa stycke.

4.2.2 Global rättsordning

I den globala rättsordning som vi skapar är alla människor jämlika inför lagen och rättssystemets grundläggande institutioner och alla medborgare lyder under en universell uppsättning rättigheter och skyldigheter (Held 2010, s. 88). Den globala rättsordningen har universell jurisdiktion, vilket är av yttersta vikt för att den ska klara av sina ansvarsområden (Lewin 2015, s. 59). Den globala domstolen kommer ha tre ansvarsområden. Den första, och viktigaste, är att upprätthålla de globala lagarna som det globala parlamentet stiftar både gentemot medborgarna, lägre politiska nivåer samt mot det globala parlamentet för att kontrollera denna. Framförallt den sista delen är viktig, för att skapa den maktindelning som är önskvärd. Den globala domstolen ska också döma i tvister mellan lägre nivåer av den politiska styrningen, t.ex i frågor om var vissa politiska beslut ska tas. Det tredje ansvarsområdet är att domstolen ska fungera som rådgivande instans till det globala parlamentet inför olika beslut om lagar. Denna rådgivning kan dels ske i relation till de lagar som redan föreligger, men även om experthjälp behövs på andra områden så kan domstolen samla in information om detta och bidra. På detta sätt minskar vi risken för att lobbying påverkar det globala parlamentet.

Valen av personer som sitter i domstolarna kommer ske likadant för båda två. Vi anser att domstolarna bör bestå av experter med tanke på den komplexa naturen hos juridiken. Dock bör tillsättandet av dessa göras med så lite politisk agenda som möjligt, för att de ska vara så oberoende som möjligt och kontrollera parlamentet. Det är viktigt att ämbetsmännen inte driver en politisk agenda. Vi tror inte att detta sker genom någon slags expertpanel som väljer ut vem som ska sitta där, eftersom detta ökar risken för lobbying. Istället tänker vi oss en kommité bestående av en person från varje parti som är en del av det globala parlamentet, oavsett hur många mandat det innehar, som beslutar om vilka som ska vara en del av domstolen. Det blir därför omöjligt för en viss politisk agenda att styra, eftersom det måste kompromissas i valet av domare. Eftersom domstolarna inte ska vara politiskt förankrade är det heller inget problem att kommitén inte är proportionell mot parlamentet. Domarna ska sitta på långa men tidsbestämda mandat, exempelvis tolv år, för att de ska känna ett oberoende inför den verkställande och lagstiftande makten.

4.2.3 Global finansstyrning

Joseph Stiglitz skriver att politiken har möjlighet att trumfa marknaden och ta beslut som inte baseras på ekonomiskt intresse hos en eller flera parter (Stiglitz 2006, s. 259). Stiglitz skriver här såsom att det är ett undantag, vilket vi anser att det inte bör vara. Marknadsmekanismerna bör vara underordnade politiska beslut, för att säkerställa att vissa icke-ekonomiska aspekter av samhället prioriteras. När man låter marknaden härja fritt som den gör på många sätt idag, får det många negativa konsekvenser som exempelvis överexploatering av naturen samt en ökad monetär skillnad världen över (Held 2010, s. 16). Framförallt finns det två fördelar med en tydligare överordning av politiken i förhållande till marknaden. Den första är att politiken krävs för att kunna kontrollera de externa effekter som är en konsekvens av marknaden (Berg 2008, s. 118). Här är klimatförändringarna ett talande exempel för behovet av denna överordning. Politiken kan motverka detta och styra konsumtionen genom s.k punktskatter, som är specifika skatter på vissa typer av produkter eller tjänster, vilket dels leder till större ekonomiskt svängrum för staten samt ett förändrat beteende hos medborgarna (Berg 2008, s. 122). Längre ner kommer vi komma med några konkreta förslag på olika punktskatter som kan användas för att lösa våra globala utmaningar. Den andra fördelen är att politiken har lättare att skapa distributiv rättvisa (Berg 2008, s. 134), d.v.s någon slags resursfördelning. Med tanke på de enorma inkomstskillnader som finns i världen är en minskning av dessa genom resursfördelning något som vi vill åstadkomma med vår globala styrning, vilket gör det viktigt att ge politiken auktoritet att kunna genomföra detta, och inte bara överlämna det åt marknadens självreglerande. Exempelvis så har världens rikaste individ idag en förmögenhet som överskrider tre fjärdedelar av världens länders BNP (Business Insider 1). Det är en orimlig ordning.

Vi anser också att man bör avskaffa skatteparadisen, eftersom de skatteintäkter som här går förlorade är vitala för bekämpningen av de globala utmaningarna. Av samma anledning bör man införa en tobinskatt, som är en skatt på finansiella transaktioner världen över. Förutom att det genererar ekonomiska medel som kan användas för att motarbeta de globala utmaningarna, minskar det också makten som finns hos det globala finansiella systemet. Som vi har sett så kan för stort spelrum och

för mycket makt hos detta system få ödesdigra konsekvenser, både genom överexploatering men även genom finanskrascher orsakade av obehindrad spekulation.

4.2.4 Global säkerhetspolitik

Med en federalistisk global styrning så försvinner utrikespolitiken, vilket även gör att behovet av en militär styrka för nationalstaten försvinner. Däremot behövs det fortfarande ett våldsmonopol, som nu istället hamnar hos den globala styrningen (Marchetti 2008, s. 155). Det bör finnas en polismakt och en militär makt på den globala nivån med olika ansvarsområden, ackompanjerat av polis på även de lägre nivåerna för att upprätthålla ordningen. Den globala polisen ansvarar för global brottslighet t.ex terrorism och cyberattacker. Även om det är önskvärt att avstyra uppror genom dialog och förhandling, är det inte alltid möjligt, vilket gör att det krävs en militär styrka som kan förhindra upproret. Användandet av militär styrka ska dock alltid vara en sista utväg. Vid eventuella framtida intergalaktiska krig, har också militären en viktig roll som Tellus försvarare. Det finns en annan tydlig fördel med detta globala våldsmonopol, förutom att man minskar risken för krig kraftigt. År 2017 uppgick de militära utgifterna för världens länder till 1739 miljarder dollar (SIPRI 1), vilket hade minskat betydligt vid en centralisering av militären. Pengarna som frigörs används istället för att investera i utbildning för att åstadkomma upplysning bland medborgarna.

4.3 Lösa den politiska paradoxen - klimatfrågan

Nu kommer vi till nästa del av analysen där vi besvarar vår andra frågeställning. Klimatfrågan är å ena sidan en extremt komplex global utmaning som kräver åtgärder på många olika nivåer. Det vill säga om vi utgår ifrån de institutioner och metoder som finns idag. Ur ett annat perspektiv är klimatfrågan relativt enkel och lösningarna känner vi redan till. I den här studien har vi valt det andra perspektivet och utgår alltså ifrån att den demokratiska världsordning vi förespråkar redan är på plats. Utsläppen av koldioxid och växthusgaser innebär att atmosfärens sammansättning ändras och jordens medeltemperatur stiger. Det senaste århundradet har medeltemperaturen på jorden ökat med 0,6 grader celsius samtidigt som vattenytan har höjts med 10-20 centimeter som en effekt av utsläppet av växthusgaser. Även om denna förändring är liten så får det stora konsekvenser för miljön (Stiglitz 2006, s. 166). Så skrev Stiglitz 2006. Idag skriver Copernicus, EU:s klimatobservationsorganisation att de senaste mätningarna visar att det är 1,2 grader celsius varmare idag än på 1800-talet (Copernicus 1). Det internationella samfundet har varit oförmöget att motarbeta detta nya hot, mycket p.g.a svagheten hos de internationella institutionerna i att skapa samarbete mellan nationalstater (Rutqvist m.fl. 2010, s. 55). En annan stor anledning till att åtgärderna mot klimatförändringarna har uteblivit, är den s.k "tragedy of the commons", som innebär att människorna i världen som står för mycket av utsläppen inte får ta konsekvenserna av dem (än så länge), och inte är villiga att ändra sin livsstil. Det handlar om att egenintresset av ett bekvämt liv, väger tyngre än det kollektiva intresset av att lösa klimatfrågan. (Stiglitz 2006, s. 162-166). Detta kan tydligt beskrivas med ett citat från George H.W. Bush som skickades som hälsning till det första stora FN-mötet

om miljön i Rio de Janeiro 1992: "The American way of life is not up for negotiation. Period." (The Economist 1)

Koldioxid är den vanligaste växthusgasen och den som har lett till den globala uppvärmning som sker idag. Den största delen av utsläppet av koldioxid kommer från förbränningen av fossila bränslen. För att motverka detta tänker vi oss en global koldioxidskatt, något som också föreslås av Svante Axelsson (Axelsson 2014, s. 177). En annan stor källa till utsläpp är köttproduktionen världen över, dels för att djuren i sig genererar växthusgaser, och den enormt stora mängden djur gör detta problematiskt. Skövlandet av skog för att skapa betesmarker till djuren är det andra stora problemet dels eftersom det krävs energi för att utföra skövlingen, dels för att skogen tar upp koldioxid som finns i atmosfären. Därför tänker vi oss en global köttskatt. Vi tänker oss också en global naturresursskatt, för att skapa ett mer hållbart konsumerande. Denna tanken har utvecklats av Thomas Pogge i en diskussion om distributiv rättvisa (Pogge 1994). Vi köper hans tankar om en naturresursskatt baserad på hur mycket värde som fräntas planeten (Pogge 1994, s. 200), även om vi anser att det bör finnas begränsningar för hur mycket man får utvinna, vilket inte han tycker (Pogge 1994, s. 201). Här får vi också in ytterligare ekonomiska medel som kan investeras i mänsklig välfärd. Skulle dessa lagar brytas mot har vi en global domstol med global jurisdiktion som kan införa hårda straff och sanktioner mot de företag och aktörer som inte följer de globala lagarna och den övergripande plan som de är en del av.

Som vi såg ovan (4.2.3) används punktskatter, som koldioxidskatt och resursskatt är en form av, som ett medel för att förändra beteendet hos människor. Det kommer dock inte bara leda till att människor minskar sina koldioxidutsläpp p.g.a ekonomiska skäl, utan kommer också leda till att företag investerar mer pengar i hållbara företag, eftersom marknaden för dessa kommer skjuta i höjden. Målet för politiken är att skapa tydliga ramar så att de företag som skapar mest värde för sina kunder och intressenter, också är de företag som tjänar mest pengar, eftersom det blir ekonomiskt fördelaktigt att frånga aktiviteter som skadar miljön eller sälja produkter som bygger på naturresurser, till att investera i hållbara alternativ eller erbjuda tjänster som bygger på människors arbete. Ett bevis på att en enkel punktskatt faktiskt kan få många positiva konsekvenser finns att beskåda i de effekter som Sveriges koldioxidskatt har fått (Azar 2008, s. 53-55).

Är det rimligt att tro att dessa förändringar kommer ske om vår globala styrning föreligger? Denna politiska lagstiftning måste vara självvald av världens befolkning, eftersom parlamentet ska vara representativt för dem. Är det alltså rimligt att tro att dessa ekonomiska lagar är en preferens som världens medborgare har? Vi anser att det är rimligt, utifrån medianväljarteorin. Medianväljarteorin säger att när medborgare konkurrerar om vilken skattenivå det ska vara utifrån ens egoistiska intresse, kommer resultat uppfylla medianväljarens önskning, d.v.s den personen som har lika många som är fattigare och rikare än honom/henne (Black 1948, s. 23-34). Man bör kunna resonera på samma sätt gällande införandet av t.ex en koldioxidskatt. År 2008 skriver Tännsjö att 2,8 miljarder av världens sex miljarder människor lever på under 2 dollar per dag (Tännsjö 2008, s. 30). Det är ungefär 47 procent av världens befolkning, som lever under det som klassas som fattigdom (Szombatfalvy 2010, s. 31). Medianväljaren i världen är alltså väldigt nära fattigdomsgränsen. När det kommer till klimatet så är det den fattiga delen av befolkningen som påverkas mest negativt (Held 2010, s. 158) samtidigt som den rika delen av världen är de största bovarna, med USA i täten som släpper ut sex miljarder ton koldioxid i atmosfären varje år (Stiglitz 2006, s. 165). En

stor mängd av världens befolkning tjänar inte på att kunna använda stora mängder koldioxid, samtidigt som de får ta de tyngsta smällarna från klimatförändringarna. Detta faktum, uppbackat av medianväljarteorin, gör det mycket rimligt att tro att världens befolkning hade röstat för inte bara koldioxidskatt, utan även andra skatter och ekonomiska sanktioner mot handlingar som är skadliga för klimatet.

5. Slutsats

I analysen, visar vi hur vår globala styrning så som vi har målat upp den, med ett antal teorier och principer som grund och med formen av ett globalt parlament kombinerat med en global regering och globala domstolar, ger oss möjlighet att lösa de globala utmaningar vi står inför, vilket gör att vi besvarar vår första frågeställning. Vi argumenterar inte bara för att det är möjligt att lösa dessa problem när vår globala styrning föreligger, utan också att det är troligt att problemet löses. Samma argumentation som sker i slutet av 4.3 för att visa att världens befolkning är villig att införa sanktioner för att hjälpa klimatet, vilket är vårt svar på den andra frågeställningen, är också tillämpligt på andra globala utmaningar, såsom fattigdom, krig och kärnvapenhot. På det sätt som världen är uppbyggd idag, där den politiska paradoxen är ett faktum, den ständiga konkurrensen mellan världens mäktigaste stater leder till dödläge i den internationella politiken och fenomenet som kallas "tragedy of the commons" föreligger, är det inte svårt att se att mänskligheten inte kommer klara sig ifrån de nära förestående katastroferna.

Att förändra ett komplext system är svårt. När det är statiskt är det nära på omöjligt, men när det är kris öppnas ett fönster för förändring. Mänskligheten är idag i kris, om än tidsförskjutningen försvårar förståelsen och medvetenheten är bristfällig. När effekterna av klimatförändringarna under de närmaste decennierna blir tydliga för oss är det mycket möjligt att ett globalt fönster för förändring öppnas. Har vi då teorierna och idéerna för hur vi bör samarbeta och utforma våra globala styrelseformer redo? Har vi en tydlig bild av vad vi bör sträva mot? Vårt förslag på vidare forskning är att man normativt undersöker hur den globala demokratin bör ser ut, och ger konkreta förslag på hur den faktiskt ska vara uppbyggd. Framtidens dom mot dagens statsvetare som gör ännu en jämförande studie på kommuner kommer att bli hård. Denna uppsats kommer säkert få en del kritik för att den beskriver en utopi som är orealistisk att uppnå, men vad är egentligen mest realistiskt? Att vi fortsätter som nu och misslyckas med att lösa de globala utmaningarna med ödesdigra konsekvenser som följd? Eller att vi strävar efter en annan målbild med förhoppningarna om att bevara och öka den mänskliga välfärden över hela jorden? I ett historiskt perspektiv har realisternas uppgift alltid varit att ha fel när förändringens tid råder. Vi väljer att avsluta med ett citat från ekonomen Paul Krugman: "det enda strukturella hindret för välstånd i världen är de föråldrade doktriner som fjättrar människors sinnen" (Krugman 2008, s. 192).

Referenslista

Böcker:

- Archibugi, Daniele, 2008. *The Commonwealth of Citizens: Toward Cosmopolitan Democracy*. Princeton: Princeton University Press
- Axelsson, Svante, 2014. *Vår tid är nu - Tio Hoppfulla perspektiv på Klimatkrisen*. Stockholm: Ordfront
- Azar, Christian, 2008. *Makten över Klimatet*. Stockholm: Albert Bonniers
- Badersten, Björn, 2006. *Normativ Metod - Att Studera det Önskvärda*. Lund: Studentlitteratur
- Berg, Claes, 2008. *Global Ekonomi*. Stockholm: SNS Förlag
- Bummel, Andreas, 2010. *The Composition of a Parliamentary Assembly at the United Nations*. 3 uppl. Berlin: Committee for a Democratic U.N.
- Dahl, Robert, 1989. *Demokratin och dess Antagonister*. New Haven: Yale University Press
- Galtung, Johan, 2000. "Alternative Models for Global Democracy" i Barry Holden (red.) *Global Democracy: Key Debates*. London: Routledge, s. 143-162
- Hafez, Kai, 2007. *The Myth of Media Globalization*. Cambridge: Polity Press
- Held, David, 1987. *Demokratimodeller: Från Klassisk Demokrati till Demokratisk Autonomi*. Cambridge: Polity Press Ltd
- Held, David, 2010. *Kosmopolitism: Ideal och Verklighet*. Cambridge: Polity Press Ltd
- Krugman, Paul, 2008. *Krisen: Orsaker, Verkan, Åtgärder*. Stockholm: Leopard Förlag
- Lewin, Leif, 2015. *Global Demokrati: Hur vi på 100 år kommit halvvägs till en demokratisk världsordning*. Lund: Studentlitteratur
- Marchetti, Raffaele, 2008. *Global Democracy: For and Against*. New York: Routledge
- Marchetti, Raffaele, 2012. "Models of Global Democracy: In defence of Cosmo-Federalism" i Daniele Archibugi, Mathias Koenig-Archibugi & Raffaele Marchetti (red.) *Global Democracy: Normative and Empirical Perspectives*. Cambridge: Cambridge University Press, s. 22-47
- Montesquieu, Charles Louis de Secondat de la Brède et de, 1757. *Om Lagarnas Anda*. Paris: Galimnards Pléiadeserie
- Rutqvist, Jakob, Daniel Engström & Martin Ådahl, 2010. *A Bretton Woods for the Climate*. Stockholm: Fores
- Singer, Peter, 2002. *En värld: Globaliseringens Etik*. New Haven: Yale University Press
- Riksbankens Jubileumsfond, 2015. *Demokrati Bortom Nationalstaten: Slutrapport från ett Forskningsprogram*. Göteborg/Stockholm: Makadam Förlag
- Steger, Manfred B., 2009. *Globalization: A Very Short Introduction*. 2 uppl. Oxford: Oxford University Press
- Stiglitz, Joseph, 2006. *Making Globalization Work*. New York: Penguin Group
- Szombatfalvy, Lazslo, 2010. *Vår Tids Största Utmaningar*. 2 uppl. Stockholm: Ekelids Förlag
- Tännsjö, Torbjörn, 2008. *Global Democracy: The Case for a World Government*. Edinburgh: Edinburgh University Press Ltd

Artiklar:

- Black, Duncan, 1948. "On the Rationale of Group Decision-making", *Journal of Political Economy*, vol. 56, nr 1, s. 23-34
- Cahill, Maria, 2017. "Theorizing subsidiarity: Towards an ontology-sensitive approach", *International Journal of Constitutional Law*, vol. 15, nr 1, s. 201-224
- Pogge, Thomas W., 1994. "An Egalitarian Law of Peoples", *Philosophy and Public Affairs*, vol. 23, nr 3, s. 195-224

Internetkällor:

- Business Insider 1 = Business Insiders webbplats, Jeff Bezos is so rich that spending \$1 to the average person is like \$88,000 to him — here's what spending looks like when you're a billionaire. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.businessinsider.com/jeff-bezos-worlds-richest-person-views-spending-money-2018-5?r=US&IR=T&IR=T>. Hämtdatum: 2018-05-16
- Copernicus 1 = Copernicus webbplats, 2017 extends period of exceptionally warm years, first complete datasets show. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://climate.copernicus.eu/news-and-media/press-room/press-releases/2017-extends-period-exceptionally-warm-years-first-complete>. Hämtdatum: 2018-05-16
- Global Challenges Foundation 1 = Global Challenges Foundations webbplats, Stiftelsens sammanfattade analys av de globala riskerna. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://globalchallenges.org/sv/about/background>. Hämtdatum: 2018-05-15
- SIPRI 1 = Stockholm International Peace Research Institutes webbplats, Global military spending remains high at \$1.7 trillion. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.sipri.org/media/press-release/2018/global-military-spending-remains-high-17-trillion>. Hämtdatum: 2018-05-09
- The Economist 1 = A greener Bush. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.economist.com/node/1576767>. Hämtdatum: 2018-06-01